

EL NOSTRE CONCEPTE D'INTERÉS CULTURAL

Per Ever Blanchet

L'obra de teatre és una catedral, es tracta d'una obra major. Una construcció perfecte per acollir el contingut ritual i convencional d'una representació social de la humanitat, a la recerca de la perfecció per romandre, perdurar i transcendir.

La dramaturgia, com totes les professions, està formada per teoria i ofici. Ofici que conté la pretensió de donar origen a una obra d'art.

Per saber què és la dramaturgia, (donant-li al terme, la capacitat d'escriure literatura dramàtica per a la representació teatral), cal que estudiem la història del teatre, les seves èpoques, formes, continguts, estructures i les autories a les quals pertanyen. La teoria teatral és tant extensa com la història de la humanitat, civilitzada, perquè ens acompanya des de l'antiga Grècia.

Per escriure teatre necessitem alguna cosa més. El coneixement de la llengua i les seves estructures. Coneixements bàsics d'antropologia, sociologia, història, arts plàstiques i música, com a mínim.

Sobretot resulta necessari l'ofici. Un ofici que requereix saber com ordenar el temps narratiu en un espai donat, específic i efímer a la vegada.

Un ofici que necessita la claredat d'una narració interpretada que es visualitza per part del receptor, però que a la vegada, el receptor (que és el gran expert de l'art escènic) repensa, imagina, critica i s'inclou a si mateix en la representació teatral, per empatia i per voluntat intel·lectual.

Un ofici que necessita reconèixer els temps d'atenció del receptor, dividint l'argument en parts proporcionades. Tramant les accions de forma artística, seductora i potent, per facilitar en el receptor la seva inclusió en el nucli de la representació.

La trama no és solament ordre, sinó la part més artística i subtil de la dramaturgia. És la forma de l'argument. Una forma construïda amb espai, temps, impulsos, el·lipsis, barreres, trampes, incoherències voluntàries, estructures imaginatives d'enorme desenvolupament intel·lectual, disposades de tal manera que siguin favorables a l'entreteniment que permetrà al mateix temps, la coexistència de les sensacions, la raó i les emocions.

La originalitat de la trama produeix els canvis de cicle en les tendències teatrals. L'argument i el contingut tenen una estranya relació interior, si col·loquem el contingut després de l'argument, és perquè pretenem significar que anem a argumentar un contingut perquè resulta molt més complexa dotar d'un contingut a un argument preestablert.

Podem comprendre que estem davant d'un requeriment de l'ofici d'escriure pel teatre, que no és del tot intel·lectual, racional, conscient.

Els continguts estan a totes bandes. A la societat, a la naturalesa, a la història, a la política, als successos del dia a dia. Podríem dir que els arguments també. Per saber, com i per què seleccionem un contingut i després busquem, un argument per explicar-lo, pot requerir un estudi justificatiu més gran que l'obra en si.

Aquesta dificultat no és exclusiva de l'ofici dramàtic. Tal vegada sigui inherent a totes les activitats artístiques.

Adquirint l'ofici d'escriure, no ens qüestionem els nostres propis interessos intel·lectuals sinó que els vivim amb naturalitat, afortunadament.

Potser, els límits de temps establerts convencionalment per la representació teatral imposin un argumentari diferent al que es pot desenvolupar per al cinema, però sobretot es diferent a la narrativa literària.

Tal vegada, la necessitat de concreció hagi comportat històricament als autors de teatre a valer-se d'episodis històrics, relats breus, històries reals o notícies periodístiques, per abordar el treball d'escriure pel teatre. Encara així, continua resultant difícil identificar el nostre interès personal per als temes que generen els continguts.

D'aquesta petita reflexió, podem començar a pensar quina part ocupa el dramaturg, l'autor, en una obra de teatre.

El dramaturg conté una càrrega intel·lectual que desenvoluparà en un text per a l'escena, en un guió per al cine, en un guió per a la publicitat o la comunicació. Es tracta d'una "multiplexora", capacitat d'acumular i revertir representacions humanes de gran contingut en experiències complexes.

Aquesta funció multiplicadora generarà identitats, comportaments, hàbits, costums, desenvolupaments i diferències personals i socials al llarg del temps i tenen un pes cultural específic. Podem tornar a la metàfora de la catedral, per dir que el dramaturg col·loca en el centre del ritual, la llum, que entra des de l'exterior al recinte, al local, al temple.

Allí dins hi ha els receptors, la societat, les persones que van a reinterpretar la representació mentre transcorre l'obra i la van a criticar posteriorment.

El què importa al dramaturg no és una altra cosa que una matèria comuna a tots els mortals: les complexes experiències vitals d'unes persones cada cop més desenvolupades i més complexes individualment i social.

Estarem d'acord que els continguts i els arguments representables son coneguts per els receptors, de vegades més coneguts per ells que per nosaltres, els autors. Però no tots tenen les mateixes experiències, per això, la comprensió, la interpretació, el gaudir i la crítica serà sempre subjectiva encara que coincident.

Cada dramatúrgia crea una tendència. Aquesta tendència es consolida en una comunitat "d'espectadors", que no són una altra cosa que:

1. La medul·la originària de la dramatúrgia que representa aquesta tendència
2. Que expressa les inquietuds, preocupacions i reflexions d'una molt específica comunitat transversal i cíclicament nova.

(Tal vegada venim renovant-nos generacionalment des del s. XVI) Construïnt dramatúrgies noves que ens representen, amb la finalitat de gaudir d'una infinita llibertat intel·lectual que en alguns cicles va poder, pot o podrà resultar rellevant per al creixement intel·lectual i la convivència.

Cada comunitat d'"espectadors", receptors, preceptors, creu ser la més "culte", la més intel·ligent, la més desenvolupada. Totes les comunitats es creuen la més "guai" (Solvent, entès, format, sensible). I ho són totes, perquè agrupar-se per reconèixer els nostres representants intel·lectuals requereix els atributs esmentats. Aquestes comunitats es congreguen perquè:

1. Reconeixen els ecos d'amplis espectres vivencials que exigeixen records vius.
2. Perquè reconeixen la fortalesa intel·lectual com un enorme impuls per la vida i la integració social
3. Troben en l'art escènic i en la representació d' esdeveniments vivencials complexes, nous ensenyaments hermètics amb les quals identificar-se sense filtres, mitjançant una relació directa.
4. Perquè generen recursos propis per generar noves propostes que senten pròpies i que desitgen veure's representades
5. Perquè tornar a congregar-se per veure els seus conflictes, passions i alegries com representació d'un jo col·lectiu resulta més gratificant que altres congregacions possibles.
6. Perquè en aquest temple es generen conceptes contraposats sense restriccions i s'expressa allò que es objectiu o subjectiu, veritable o fals, realitat/ficció, desig i repressió, amb la mateixa intensitat i amb els arguments necessaris per cada part, confiant amb la capacitat intel·lectual dels receptors.